

overbeviist om, at dette heller ikke vilde finde Medhold i Thinget, og vi have saaledes troet at burde slutte os aldeles til de Bestemmelser, der nu gælde, og navnlig til Anordningen af 29de Juli 1814; vi have stillet vort Forslag saa overensstemmende med denne Anordning, at det ikke engang egentligen indeholder nogen Forandring deri, ja, jeg tør næsten sige, at de nu bestaaende factiske Forhold indeholde en Forandring netop i det Princip, som Anordningen af 1814 har lagt til Grund. De Bestemmelser, der staae i denne Anordning, ere nemlig aldeles ikke blevne overholdte, det vil sige, det Ordinarium, som Anordningen har bestemt. — Efterat Anordningen har sagt, hvad Skolelærerne skulle have i Lønning, har den tillige tilføjet, at man i enkelte Tilfælde kunde gjøre Undtagelse deraf, saaledes at Lønningen kunde blive noget mere eller noget mindre, men disse Undtagelser ere vorede saaledes op, at de i grunden næsten ere blevne til Regel, og den Regel, som Anordningen af 1814 opstiller som det Almindelige, hører nu næsten til Undtagelserne. Jeg tvivler ingenlunde om, som jeg før tillod mig at sige, at der er mange andre Maader, hvorpaa man kunde lønne Skolelærerne; der paa ere vi imidlertid ikke gaaede ind, idetsmindste har jeg for mit Vedkommende knyttet Forslaget nærmere til Anordningen af 1814, end jeg egentlig troer i alle Henseender kan være det eneste Rette. Jeg indrømmer saaledes blandt Andet, at en altfor stor Lighed i alle Skolelæreres Kaar ikke er gavnlig, men at de gamle og de duelige Skolelærere bør have Adgang til at erholde Mere end de andre. Dette kan imidlertid skee paa en overmaade nem og let Maade, netop efter vort Forslag. Man kunde jo — jeg tillader mig blot at anføre det som et Exempel — istedetfor at fastsætte 25 Edr. Byg efter Capitelstarten som Maximum, bestemme et mindre Antal Edr. Korn, f. Ex. 20, hvorimod man da som Alders- eller Duellighedstillæg for de duelige og for de ældre Skolelærere kunde fastsætte et højere Antal Edr. Korn, f. Ex. 30, saaledes at det i Virkeligheden dog tilsidt blev det Selvsamme, og hverken Communerne eller Staten kom til at udrede Mere, end det foreliggende

Forslag antyder, og end Anordningen af 1814 egentlig vil have. Vi have tillige søgt mere ligeligt at fordele paa de forskellige Communer, navnlig paa de større, de Byrder, som det for enkelte Communer, der være smaa, der være mere bebyrdede, der være under ugunstige Forhold, vilde være meget vanskeligt at bære. Vi have tillige tilladt os at stille et Forslag, hvorefter det kunde være muligt, at Regjeringen af Landets Benge vilde lade tilflyde Noget fra de Fonds, som den har til sin Raadighed; jeg er overbeviist om, at Regjeringen har Villie dertil, og jeg er ligesaa overbeviist om, at der er Gyne dertil. Vi have tilladt os i Forslaget at henvise til de Fonds, der for Diebliffet kunne benyttes paa denne Maade. Vi have det Haab, at Regjeringen velvilligt vil gaae ind herpaa, og vi nægte ikke, at det er en af de Grunde, som give os det bedste Haab om, at Forslaget vil gaae igjennem. Men det er ikke alene derfor, at vi haabe og antage, at Forslaget vil vinde Medhold; men det er tillige, fordi det nu, da alle Landets Borgere have aldeles lige Deel i Statsstyrelsen og i de offentlige Anliggender, ikke alene i Communens Anliggender, mere end nogenstunde er enhver Statsborgets Pligt at sørge for, at Undervisningen kan blive saaledes, at ogsaa Alle kunne saavidt muligt erholde Gyne dertil. Jeg skal ikke tillade mig at anbefale dette Lovforslag til Thingets Opmærksomhed, thi jeg er overbeviist om, at dette ikke behøves; jeg er vis paa, at der ikke er Gen i Thinget, der ikke fuldtfaavel, ligesaa meget som jeg ønsker, at Landsbysskolelærernes Kaar maae blive forbedrede. En Anbefaling fra min Side vilde altsaa være overflødig, og den vilde være saameget mere overflødig, som jeg er overbeviist om, at der er Mange, der selv meget godt vide, hvormeget af naturlige Gyner og af gode ydre Forhold der skal til, for at kunne opnaae en højere Dannelselse, uagtet den mangelfulde Begyndelse, der er gjort i Skolerne paa Landet. For Diebliffet skal jeg ikke udtale mig videre, men afvente, om nogen af de ærede Herret maatte anføre Noget enten for eller imod Forslaget.

Fischer: Jeg skal erklære mig enig med den ærede Forslagsstiller, som nys havde Dr.